

Din digitale gæstelærer: Jonas Risvig

Lærervejledning til forløbet 'Træd ud af komfortzonen'

Forløbet er udviklet til at sætte fokus på identitet, motivation og fællesskab

Måltrettet elever i udskolingen

Online eller fysisk fremmøde

Forløb på 4 lektioner

I dette gæstelærerforløb åbner filminstruktør Jonas Risvig op for en snak om identitet, motivation og fællesskab. Eleverne bliver opmuntret til at reflektere over, hvem de selv er, hvad der motiverer dem, og hvad de har til fælles med andre. De lærer, at de gerne må begå fejl, og at de kan tale med hinanden om de svære ting.

Når eleverne har været væk fra skolen og fællesskabet i en længere periode, kan det føles utrygt og usikkert at vende tilbage. Det kan for eksempel være efter en lang sommerferie. Eleverne kan føle, at gruppedynamikken og deres egen identitet har flyttet sig. De kan desuden opleve, at motivationen til undervisningen og fællesskabet er dalet.

For eleverne i udskolingen kan en snak om usikkerheder og bekymringer være svær og akavet. Derfor fokuserer dette forløb på identitet, motivation og fællesskab. Forløbets udgangspunkt er en podcast med Jonas Risvig, som er autodidakt filminstruktør og fotograf. Han har skrevet, produceret og instrueret en række musikvideoer,

dokumentarer og ungdomsserier. I ungdomsserierne inddrager han sine unge amatørskuespillere som medforfattere. Det gør, at temaer og problemstillinger hos den unge generation bliver skildret på en aktuel og nærværende måde.

Forløbets formål

Forløbet sigter mod at styrke elevernes motivation og trivsel. Forløbet har således en naturlig kobling til folkeskolens formålsparagraf, der lægger vægt på, at eleverne skal forberedes til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre.

Forløbet tager afsæt i et dynamisk motivationsbegreb fra Center for

Ungdomsforskning, som indeholder fem motivationsformer: viden, mestring, involvering, præstation og relationer.

Forløbet vil kunne anvendes i klasselærertimer med fokus på trivsel, motivation og fællesskab, som en del af trivselstemadage eller i faglige forløb om ungdom og identitetsskabelse. Formålet med forløbet er desuden at løfte elevernes læring, motivere dem og styrke deres trivsel med undervisning af en gæstelærer, der er en faglig kapacitet på sit felt.

Find alle de digitale gæstelærerforløb på www.emu.dk.

Forløbets opbygning

Forløbet er inddelt i fire faser og er bygget op omkring en podcast med Jonas Risvig. Forløbet kan gennemføres på cirka fire lektioner med en afsluttende evaluering.

Fase 1: Træd ud af komfortzonen

Jonas Risvig fortæller i første del af podcasten om sin tid i folkeskolen og gymnasiet. Han har på egen krop mærket, hvordan det er at skulle leve op til egne og andres forventninger.

Inden eleverne lytter til podcasten, kan læreren sætte gang i en indledende øvelse. Øvelsen går ud på, at:

- Læreren viser eleverne en kort video med klip fra Jonas Risvigs seneste ungdomsserie *Show reel – et tilbageblik på 2020* på YouTube.
- Eleverne går sammen to og to for at udveksle viden om Jonas Risvig. Hvad ved de om ham - kender de ham overhovedet? Kender de nogle af hans film? Snakken kan vare omkring to minutter.
- Læreren sætter tomandsgrupperne sammen til firmandsgrupper og lader dem dele deres viden med hinanden. Snakken kan vare omkring to minutter.
- Læreren samler kort op på, hvad eleverne tilsammen ved om Jonas Risvig og hans produktioner.

Derefter kan læreren sende eleverne ud på en gåtur i grupper på to til tre personer, hvor de lytter til første del af podcasten (fra podcastens start til minut 7:42).

Når eleverne har hørt den første del af podcasten færdig, kan de i gruppen på deres gåtur drøfte følgende:

- Jonas Risvigs vej fra folkeskole til filminstruktør
 - Hvilke vendepunkter oplever han - negative og positive?
 - Hvad har været afgørende for hans valg?
- Jonas taler om labels og komfortzoner
 - Hvad betyder det at træde ud af sin komfortzone?
 - Hvad betyder det at placere labels på andre, og hvem sætter labels på Jonas Risvig?
 - Hvordan får det indflydelse på de valg, han tager?
- Hvis Jonas Risvigs vej fra folkeskole til filminstruktør var et filmafsnit...
 - Hvilke tre steder i beretningen skal være de centrale scener i filmen?
 - Hvilken scene vil I fortælle om i klassen? Her kan eleverne forberede en kort præsentation af scenen ved for eksempel at beskrive scenen (personerne, lokationen og et par replikker), dramatisere scenen - med eller uden ord eller lave et tableau (et stillbillede/en gruppestatue), der visers scenens stemning.

Når eleverne kommer tilbage fra deres gåtur, kan læreren samle det vigtigste fra gruppedialogerne op og derefter bede eleverne præsentere deres udvalgte scener for hinanden.

Fase 2: Identitet

Jonas Risvig taler i anden del af podcasten (fra minut 7:43 til minut 10:02) om at finde retning i livet og skabe sin egen identitet. Det er lidt som at vælge en serie på en streamingtjeneste. De fleste vælger at se en serie på baggrund

af noget, de allerede ved, de kan lide. Men nogle gange skal de udfordre sig selv og vælge en serie, der kan lære dem noget nyt. Det samme gælder elevernes identitetsdannelse. Det kan være en god idé, at eleverne tager udgangspunkt i det, der interesserer dem. Men de skal sørge for også at udfordre sig selv. Det kan de gøre ved for eksempel at tale med nogen, der har en anden holdning end dem selv.

Læreren kan starte med at stille eleverne det spørgsmål, som Jonas Risvig stiller i podcasten (cirka minut 9:40): *"Tænk på, om der er en label, en etiket, en måde, andre ser dig på, som du føler er sat på dig ufrivilligt. Hvad er det for en etiket, der er blevet sat på dig, og hvordan kunne du godt tænke dig aktivt at ændre den til noget andet i fremtiden?"*.

Når eleverne har tænkt over spørgsmålet i et par minutter, kan læreren starte med at fortælle om sin egen oplevelse af labels og derefter høre eleverne, om de vil dele deres tanker.

Læreren kan derefter introducere øvelsen *Holdningshjørnet*, der opmuntrer eleverne til at give udtryk for deres holdninger. Læreren kan vælge et sted (for eksempel klasselokalet eller skolegården), hvor der er plads til at lave et ja- og et nej-hjørne. Læreren kan nu læse et udsagn op og bede eleverne forholde sig til det ved enten at placere sig i ja- eller nej-hjørnet. Læreren kan derefter spørge ind til elevernes begrundelse for at sige ja eller nej.

Hvis eleverne føler sig trygge ved situationen, kan læreren vælge at udfordre dem. Læreren kan for eksempel lade to elever fra hvert deres hjørne diskutere ét af udsagnene. Derefter kan læreren spørge, om der er nogle af de andre elever, der har lyst til at skifte hjørne på baggrund af diskussionen.

Forslag til udsagn:

- Skolen er kedelig.
- Det er ok at køre i bus uden billet.
- Vi bør alle spise mindre kød.
- Det er pinligt at fejle.

- Jeg har en profil på de sociale medier, fordi jeg er bange for at være uden for fællesskabet.

Læreren kan også introducere eleverne til øvelsen *Hurra - jeg har lavet en fejl*, hvor eleverne deler deres fejl med hinanden. Læreren kan starte med at fortælle eleverne om sine egne fejl og derefter spørge, om eleverne vil fortælle om en fejl, de har begået.

Læreren kan desuden inddele eleverne i grupper à fire og bede dem tænke på, hvornår de sidst har lavet en fejl. Eleverne har to minutter hver til at fortælle hinanden om deres fejl. Derefter kan de i grupperne tage en kort snak om, hvad de andres fortællinger fik dem til at tænke på.

Fase 3: Motivation

Jonas Risvig fortæller, at der ikke findes en endelig opskrift på, hvordan eleverne når deres drømme. Han giver dem i stedet et par gode råd med på vejen. Han siger, at det er en god idé, at eleverne siger deres drøm højt, at de sætter delmål for, hvad de gerne vil udrette, og at de gør sig umage.

Læreren kan bede eleverne gå en tur og tænke over tredje del af podcasten, hvor Jonas Risvig taler om motivation (minut 10:03 til minut 18:50). Eleverne kan eventuelt gehøre hele podcasten og notere deres svar på følgende spørgsmål:

- Hvad gør størst indtryk på dig af det, Jonas Risvig siger? Vælg tre budskaber og skriv dem ned.
- Til slut i afsnittet (cirka minut 18:24) giver Jonas Risvig dig en opgave: *"Prøv at tænke på, hvad motivation betyder for dig. Når du tænker på det ord, hvad kommer så op?"* Tænk over dit svar og skriv det ned.

Eleverne kan derefter gå sammen to og to og fortælle hinanden om deres tre udvalgte pointer. Når de har gjort det, kan eleverne diskutere og udvælge tre fælles pointer. Læreren kan derefter danne nye par og bede eleverne om at gentage øvelsen. Til sidst kan eleverne præsentere og begrunde deres udvalgte pointer i plenum.

Når læreren har spurgt eleverne ind til deres svar på Jonas Risvigs spørgsmål, kan læreren give et kort oplæg om den dynamiske forståelse af motivation. Læreren kan skitsere og forklare de fem motivationsformer, som Center for Ungdomsforskning beskriver dem. Her ses motivation som noget dynamisk, der kan opstå, udvikles og hæmmes i forskellige situationer. Eleverne motiveres forskelligt gennem for eksempel viden, mestring, involvering, præstation og relation.

Læreren kan på baggrund af ovenstående motivationsbegreb stille eleverne følgende spørgsmål:

- Hvilke typer motivation er Jonas Risvig drevet af?
- Kan I genkende hans motivation hos jer selv?
- Hvilke motivationsformer er I selv drevet af?
- Er der forskel på, de forskellige motivationsformer driver én?

Fase 4: Fællesskab

Når eleverne har hørt sidste del af podcasten (fra minut 18:51 til minut 24:42), kan læreren introducere aktiviteten *Alt det vi deler*.

Aktiviteten kan minde eleverne om det, de har til fælles. Aktiviteten kan være en udfordring for nogle, og læreren kan derfor eventuelt indlede med at vise et videoeksempel på andre, som har afprøvet den. Der kan findes relevante eksempler ved at søge på 'tv2 alt det vi deler 2' på youtube.com.

Læreren kan bede eleverne om at stille sig i en rundkreds og derefter læse ét udsagn op ad gangen. Når eleverne kan svare ja til et udsagn, stiller de sig ind i midten. Det er vigtigt, at læreren lægger mærke til stemningen i rummet og sikrer sig, at eleverne føler sig trygge. Forslag til udsagn:

- Os, der går til sport
- Os, hvis forældre er skilt
- Os, der har svært ved at falde i søvn
- Os, der er i tvivl om, hvad vi vil efter 9. klasse
- Os, der har mistet en, vi holdt af

- Os, der har prøvet at føle os ensomme
- Os, der synger i badet.

Efter øvelsen kan eleverne sætte ord på oplevelsen i par eller i plenum.

Derefter kan læreren vælge at skrive Jonas Risvigs sidste spørgsmål (cirka minut 22:33) til eleverne op på tavlen: *"Tænk på en konkret situation, hvor en person inkluderede dig eller gav dig et godt råd, du efterfølgende faktisk kunne bruge til noget. Hvordan gjorde vedkommende det, og hvordan kan du selv en anden gang inkludere et andet menneske omkring dig?"*.

Læreren kan opmuntre eleverne til at skrive deres svar ned på et stykke papir og derefter reflektere over spørgsmålet i par, i grupper eller i plenum.

Som afslutning på forløbet kan klassen se et af Jonas Risvigs ungdomsserieafsnit. Det kan for eksempel være det første afsnit af Centrum, som handler om unge, der har valgt forskellige veje efter 9. klasse. Læreren kan derefter stille eleverne følgende spørgsmål:

- Hvilke fællesskaber får du øje på i afsnittet?
- Hvilke valg har personerne taget for at træde ind i og ud af fællesskabet?
- Hvad har det af betydning for dem selv og for andre?

Evaluering

Læreren kan starte med at spørge eleverne, hvad de synes om podcasten. Derefter kan læreren igangsætte to evalueringsopgaver:

- **Lav en lydfil/video:**
Eleverne kan optage en kort lydsekvens eller en video, hvor de fortæller om deres oplevelse af forløbet. Hvad har podcasten og opgaverne fået dem til at tænke på? Hvad synes de om forløbet? Er der noget, de vil arbejde videre med som følge af forløbet. Lydfilen eller videoen kan afspilles i klassen eller blot sendes til læreren.
- **Skriv et brev fra dig til dig:**
Eleverne kan skrive et brev til dem selv fra deres fremtidige 27-årige jeg. Brevet kan rumme tanker om, hvad der var godt og svært, hvad der betyder noget, og hvad skal der til for at leve det liv, de ønsker sig. Eleverne kan inkludere et godt råd i brevet.

Tilrettelæggelse

Forud for forløbet er det en fordel, hvis læreren har hørt podcasten og set nogle klip eller afsnit af Jonas Risvigs serier. Læreren kan også vælge at læse en artikel fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) om de fem motivationsformer fra Center for Ungdomsforskning. I artiklen indgår der en plakat med motivationsformerne, som eventuelt kan hænges op i klassen.

Derudover kræver forløbet, at læreren sørger for, at:

- Alle elever medbringer telefon og høretelefoner for at kunne lytte til podcasten.
- Opgaverne printes ud til eleverne eller gøres tilgængelige digitalt.
- Der er papir og blyant til rådighed.

Hvis undervisningen er online...

Hvis undervisningen gennemføres som fjernundervisning, kan alle opgaver, par- og gruppearbejder, læreroplæg samt de fælles drøftelser omlægges til virtuelle formater med inddragelse af breakout rooms. Gåturene kan om nødvendigt tages alene. Opgaverne *Holdningshjørnet* og *Alt det vi deler* kan tilpasses en virtuel undervisning med håndsoprækning eller kamera on/off.

Publikationen er udarbejdet juli 2021 af Rambøll Management Consulting, Københavns Professionshøjskole, VIA University College, Syddansk Universitet og Operate for Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

Grafisk tilrettelæggelse: Operate

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

OPERATE

